

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI GALACIA

¹ Maá nī cúu Pablo apóstol. De nsūú nchivī ní jáni nduhū, de ni nsūú nchivī ní ntétíñú nduhū jā nácani nī tūhun, chi sa maá Jesucristo jíin Tatá ó Yāā Dios, Yāā jā ní nastécū Jesús mähñú ndiyi.

² De nduhū jíin ndácá hermano jā íyó jíin nī yáhá, tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī cándíja níi región Galacia.

³ De ñúhún inī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios jíin Jětōhō ó Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

⁴ Chi Jesús nī nsōcō yā maá yā jā ní jīhī yā jā síquī cuāchi ó, tácu scácu yā yóhó nūū ndácá jā nēhén jā íyó ñayívi yáhá, chi súcuán nī jětahān inī maá Tatá ó Yāā Dios.

⁵ De ná cáhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā níi cání. Súcuán ná cóo. Amén.

Sīquī jāá nduú cā nā incā tūhun jā cācu nchivī

⁶ De sáhvi inī ni ndéhé nī jā ñamā ndasí ndúcú ndá nú sndóo nú Yāā Dios, Yāā jā ní ncana ndá ndóhó jā quīvi nú ndahá yā sīquī jā ní ncundáhvi inī Cristo yóhó. Chi nī niquīn ndá nú incā tūhun jā síin cáhān.

⁷ De nduú cuitī cā nā incā tūhun íyó jā cācu ó. Sochi íyó jacū nchivī jā stáhān ji ndá ndóhó, de cúnī ji nasāma ji tūhun nāsa scácu Cristo yóhó.

⁸ De tú iin nchivī nacani incā tūhun nūū nū jā nāsa scácu yā ndóhó, de tú nduú quétáhān jíin

tūhun jā ní nacani ndá nī nūū nū xihna cā, de ná tánū tāhvī nchivī ñúcuán. De vísō ndá nduhū á iin ángel jā quiji jondē andiví nacani incā tūhun, de ná tánū tāhvī.

⁹Ja nī ncāhān ni jíin ndá nú, de suni sūcuán cāhān tucu nī mitan; Tú nā-ni tēe nacani incā tūhun nūū nū, de tú nduú quétáhān jíin tūhun jā ní jetáhvi ndá nú, de ná tánū tāhvī dē túsaá.

¹⁰De jā cāhān ni sūcuán, ¿de á ndúcú nī jā cuetúhún nchivī nduhū, á Yāā Dios? ¿A ndúcú nī jā cusii inī nchivī jíin nī, jáni inī ndá nú? Nduú chi tú ndúcú cā ni jā cusii inī nchivī jíin nī, de nsūú mozo Cristo cúu nī túsaá.

Nāsa nī nduu Pablo apóstol

¹¹De cáchī tūhun nī nūū ndá nú, hermano, jā tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani nī, chi nsūú jā ní jani inī maá nī jíin ndá cā nchivī cúu.

¹²Chi nsūú nchivī ní stéhēn nūū ni, de ni nsūú nchivī ní nsáhá jā ní ncutūha nī, chi sa maá Jesu-cristo nī stéhēn nūū ni.

¹³Chi ja nī jini ndá nú tūhun nāsa nī nsáhá nī jondē saá, tá nī nchiñúhún nī sāhān ndá táhān nī hebreo. De jínī ndá nú jā ndasí nī nsáhá nāvāha nī nchivī jā cándíja nūū Yāā Dios, de nī ndihvī inī ni jā snáā ni ji nícu.

¹⁴De vāha cā nī ncutūha nī sāhān ñúcuán nsūú cā cuāhā cā tēe nación nī jā ní jahnu jíin nī, chi nī ndihvī cā inī ni sīquī ndá jā ní jaquīn ndá tatā ni.

¹⁵De vísō sūcuán de Yāā Dios chi ja nī nacāji yā nduhū jondē tá ncháha ca cacu nī. De iin quívi nī ncusiī inī yā nī ncana yā nduhū jā quívi nī ndahá yā sīquī jā ní ncundáhvi ndasí inī yā nduhū.

16 De nī stéhēn yā Sēhe yā nūū ni, tacutea nacani nī tūhun nāsa scácu yā nchivī ndācá nación jāá nduú jínī tūhun yā. Nūcuán de nduú ní jícā tūhún nī ni iin nchivī,

17 de ni nduú ní jéhēn ni Jerusalén nūū ndá tēe cúu apóstol xihna ñúhún cā nsūú cā nduhū. Chi sa nī jéhēn ni jondē región Arabia, de sá de nī nōhōn tucu nī ñuū Damasco.

18 Nūcuán de jondē nī nchāha ūnī cuīyā, sá de nī jéhēn ni Jerusalén. De nī jínī ni nūū Pedro, de nī ndeē ni jín dē xāhōn-ni quīvī.

19 Sochi nduú ní jínī ni nūū ndá cā apóstol, chi nūū mátúhún-ni Jacobo ñanī maá Jētohō ō.

20 Tūhun yáhá jā tēe nī cuēē nūū ndá nú, chi jínī Yāa Dios jā ndāa cúu.

21 Nūcuán de nī jéhēn ni ní región Siria jín Cilicia.

22 De ndá nchivī cándíja jā yíhí ndahá Cristo, jā ndeē región Judea, ncháha ca cunī cuitī ji nūū ni saá.

23 Chi vāchi tūhun nī-ni nī jini ji jā cáhān nchivī: Tēe jā ní nsáhá nāvāha yóhó jondē saá, de mitan chi nácani dē tūhun jā cándíja ó jā ndúcú dē snāā dē saá, ncachī.

24 De nī ncāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jā súcuán nī nsáhá yā jín nī.

2

Jā ní jetáhvī ndá cā apóstol jā cúu Pablo apóstol

1 Nūcuán de jondē nūū úxī cūmī cuīyā, de nī jéhēn tucu nī Jerusalén jín Bernabé, de suni nī jeca nī Tito nī jéhēn ni jín dē.

² De nī jēhēn ni chi maá Yāa Dios nī stéhēn yā jā jīni ñúhún quihīn ni. De nī ndutútú síin ndá máa-ni tēe cúñáhnú nūū nchivī cándíja. De nī ncachī tūhun nī nūū ndá dē sīquī tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani nī nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jīni tūhun yā. De súcuán nī nsāhá nī tácu cuetúhún dē jā súcuán tiñu sáhá nī, de tácu mā quéndō cāhá tiñu jā sáhá nī jīin jā ní nsāhá nī.

³ De juni nduú ní nsáhá fuerza ndá dē Tito, tēe jā ní jica jīin nī, jā cundeē tunī circuncidar dē, vísō cúu dē tēe incā nación de nduú ní ncúu dē circuncidar.

⁴ De súcuán nī ncundaā, vísō nī nquīvi jacū tēe stáhvī jā sáhá dē jā hermano cúu dē. De ndá tēe ñúcuán nī nquīvi dē tácu cundēhé yuhū dē nāsa nī nduu libre ō nūū ley circuncidar sīquī jā yihí ó ndahá Cristo Jesús. Chi cúnī ndá dē jā squíncuu tucu ó ley ñúcuán, de nduu tucu ó mozo nūū.

⁵ De nduú ní jétáhvī cuitī ndá nī nūū ndá tēe ñúcuán, chi cúnī nī jā quendō nīhin ndá nú jīin tūhun jā scácu yā yóhó.

⁶ De ndá tēe ñúcuán jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja, nduú cā nā incā tiñu jéé ní ndácu dē nūū ni. De maá nī chi nduú ní nsáhá nī cuenta jā cúñáhnú dē, chi Yāa Dios suni nduú sáhá yā cuenta, chi inuú-ni cúu ndiviī tēe nūū yā.

⁷ Chi sa nī jinī ndá dē jā tūhun jā scácu yā yóhó, ndíso tiñu nī jā nácani nī nūū nchivī ndācá nación jāá nduú sáhá circuncidar, tá cúu nūū nácani Pedro tūhun ñúcuán nūū nchivī hebreo jā sáhá circuncidar.

⁸ Chi Yāa Dios jā ní ntetíñú Pedro jā nácani dē tūhun nūū nchivī hebreo, suni maá yā nī ntetíñú

nduhū jā nácani nī tūhun nūū nchivī ndācá nación jāá nduú jínī tūhun yā.

⁹ Jā ñúcuán, Jacobo jín Pedro jín Juan nī jinī ndá dē jā ní ntaji Yāā Dios tiñu váha ndasí yáhá nūū ni. De ndá tē ñúcuán chi cáhān nchivī cándíja jā maá dē cúu jā cúñáhnú cā. De nī ntiin ndá dē ndahá nī jín ndahá Bernabé, jā stéhēn dē jā íyó mānī dē jín nī, jín jā ní ncundaā inī dē jā ndúū maá nī quīhīn nacani tūhun nūū nchivī ndá cā nación, de ndá máá dē nūū nchivī hebreo.

¹⁰ De iin-ni jā ní jīcān dē cúu jā nūcūhun inī ndá nī jā chindeé nī nchivī jā ndóho ndáhví, de tiñu ñúcuán chi suni ndíhvī inī maá nī sáhá nī.

Jā ní ncāhān Pablo nūū Pedro

¹¹ De tá nī nquiji Pedro ñuū Antioquía, de nī ncāhān cājī nī nūū dē, chi nī stívī dē tiñu.

¹² Chi jondē ncháha ca quenda sava táhān dē hebreo jā ní ntají Jacobo, de yájī dē stāā jín nchivī jāá nsúū hebreo cúu. Ñúcuán de tá nī nquenda ndá tē ñúcuán, de nī ncusín dē jāá nduú cā yájī dē jín ji, chi yúhú dē jā cunī ndá tē ñúcuán jāá nduú cā squíncuu dē ley ndá táhān dē hebreo. Chi cáhān ley jā má cúu cajī dē stāā jín nchivī jāá nduú sáhá circuncidar.

¹³ De sava cā tē hebreo jā cándíja, suni nī ncujiyo dē nūū ji, tá cúu nūū ní nsáhá Pedro, chi yúhú dē jā cunī ndá tē ñúcuán. De jondē maá Bernabé nī scāhān ndá dē, nī ncujiyo dē.

¹⁴ Ñúcuán de nī jinī ni jā ní nayūhú ndá dē jā cajī dē stāā jín nchivī ñúcuán, de súcuán cúu jāá nduú cā jíca dē jín modo jā cáhān tūhun jā scácu yā yóhó. De nī ncāhān ni nūū Pedro, nī jinī jínúū

ndācá dē: Ndóhó jā cúu tēe nación ō hebreo, nduú cā squíncuu nú ley táhán ó nchivī hebreo, chi yáji nū jíin nchivī ñúcuán. ¿De nājēhē sáhá nú fuerza ji jā squíncuu maá ji ley táhán ó hebreo, de tú nduú squíncuu maá nú? ncachī ni.

In-ni modo scácu yā nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación

¹⁵ De yóhó chi cúu ó nchivī hebreo, de cáhān ō jāá nsūú nchivī ndá cā nación jā sáhá cuāchi cúu ó.

¹⁶ De vísō sūcuán de jíinī ō jā ni iin ó nduú quéndōo ndāā ō nūū Yāā Dios jā squíncuu ó tiñu jā ndácu ley Moisés janahán, chi maá-ni jā candíja ó jā Jesucristo sndáhvā yā cuāchi ó. Jā ñúcuán cúu jā suni maá ó nī ncandíja ó Jesucristo, tácu sndáhvā yā cuāchi ó sīquī jā cándíja ó, de nsūú sīquī jā ndúcú ó squíncuu ó ley. Chi cáhān tutū ī: Ni iin nchivī mā quéndōo ndāā ji nūū Yāā Dios jíin jā ndúcú ji squíncuu ji tiñu jā ndácu ley, cáchī.

¹⁷ De ndá máá ó nchivī hebreo, tú cúnī ō jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā ní jīhī Cristo jēhē ō, suu cúu jā jícūhun inī ō jā suni nchivī sáhá cuāchi cúu ó, tá cúu nūū cúu ndá cā nchivī. ¿Túsaá de á cuāchi nī nsáhá ó jā ní sndóo ó ley janahán tá nī ncandíja ó Cristo? Nduú cuitī jā sūcuán.

¹⁸ Chi sa tú naquehen tucu nī ley jā ní sndóo nī ñúcuán, de suu sáhá jā nenda cā cuāchi sīquī ni.

¹⁹ Chi modo ja nī jīhī ni nī nsáhá ley, de jā ñúcuán mā cūú cā ndacu ley nūū ni. De sūcuán de cuu cutecū ni jā sáhá nī jā cúnī Yāā Dios.

²⁰ Chi modo jā ní jīhī ni yīcā cruz jíin Cristo, de mitan chi nduú cā técu ni jā maá nī, chi maá Cristo cúu jā técu inī ni. De jā técu ni inī ñayíví yáhá mitan

cúu jā cándíja nī jā Sēhe Yāā Dios chíndeé chítuu yā nduhū. Chi nī ncundáhvī inī yā nduhū de nī nsōcō yā maá yā jēhē nī.

²¹ Túsaá de nduú cúnī nī casī nī nūū tūhun jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā vāha ndasí inī yā jíín ó. Chi tú jā quéndōo ndāā ō nūū yā jā nducú ó squíncuu ó ley janahán, ñúcuán de nduú nā tiñu cuitī jā ní jīhī Cristo nícu.

3

Tūhun ley jíín tūhun cándíja

¹ Ndá ndóhó hermano región Galacia, ¿nūcu nduú jícūhun inī ndá nú? ¿Ní tēe nī nsacā nuu xīnī nū jāá nduú cā jétáhvī nú tūhun ndāā? Chi tá nī nacani ndá nī tūhun yā nūū nū, de cájí ndasí nī jícūhun inī nū jā ní jīhī Jesucristo yīcā cruz jā jēhē nū.

² Iin-ni tūhun yáhá jícā tūhún nī ndá nú: ¿Nāsa nī nīhīn nū Espíritu Santo? ¿A jā ní ncundeé nú squíncuu nú tiñu jā ndácu ley Moisés? Nduú cuitī, chi sa jā ní ncandíja nú tūhun jā scácu yā ndóhó jā ní jini nú.

³ ¿Nā sīquī cúu jāá nduú jícūhun cuitī inī nū? Chi xihna cā nī ncandíja ndá nú jā ní jīhī Cristo jā scácu yā ndóhó, de nī nīhīn nū Espíritu Santo. ¿De mitan á jáni inī ndá nú jā sndóo tucu nú tūhun ñúcuán de fuerza maá nú squíncuu nú ley de cācu nú, á naá cúu?

⁴ Ndasí nī sndóho nchivī ndá nú sīquī tūhun jā scácu Cristo ndóhó. Nācā jā váha de tú nduú ní ndóho cāhá nú, chi sa jā cándíja ndíja nú yā.

⁵ ¿De nā sīquī cúu jā jéhe Yāā Dios Espíritu yā nūū nū de sáhá yā tiñu ñáhnú mähñú nú? Nduú sáhá yā

sīquī jā ndúcú ndá nú squíncuu nú ley, chi sa sīquī jā ní ncandíja nú tūhun jā scácu yā ndá nú jā ní jini nú.

⁶ Abraham nī ncandíja dē jā sáhá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā, de jā ñúcuán nī sndáhvā yā cuāchi dē.

⁷ Túsaá de ná jícūhun inī ndá nú jā nchivī jā cándíja jā sáhá Yāā Dios jēhē ji, ndīvi ji nduu ji tatā Abraham sīquī jā súcuán cándíja ji.

⁸ Chi jondē janahán ja cáhān tutū ī jā nchivī ndācá nación jāá nduú jínī tūhun Yāā Dios, sndáhvā yā cuāchi ji de tú candíja ji tūhun ñúcuán. De jondē ncháha ca cuu ndācá yáhá de ja nī nquee yuhú yā tūhun vāha yáhá nū Abraham: Jā jín ndóhó de quendōo ndetū nchivī ndācá-ni nación.

⁹ Tú súcuán de nchivī cándíja, quéndōo ndetū ji jín Abraham, tēe jā ní ncandíja tūhun jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā.

¹⁰ De sa tānū tāhvī nchivī jā ndúcú quendōo ndāā jín ley Moisés. Chi súcuán yósō nū tutū ī: Tānū tāhvī ndācá nchivī jāá nduú squíncuu ndihi cuitī tūhun jā yósō nū tutū ley, cáchī.

¹¹ Túsaá de cájí cúu jā ni iin nchivī mā quéndōo ndāā ji nū Yāā Dios sīquī jā ndúcú ji squíncuu ji ley. Chi cáhān tutū: Nchivī jā ní sndáhvā yā cuāchi ji, técū ji jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, cáchī.

¹² De ley Moisés nduú cáhān jā cutecū ō ní cání sīquī jā cándíja ó jā ní nsáhá yā jēhē ō, chi sa cáhān: Tú ní nchivī squíncuu tiñu yáhá, de cutecū ji sáhá, cáchī.

¹³ De Cristo nī scácu yā yóhó nū tūhun jā cáhān ley jā tānū tāhvī ō sīquī cuāchi ó, chi maá yā nī ndoho sīquī tūhun jā tānū tāhvī ō. Chi yósō nū tutū

ii: Ndácá nchivī jā cundita caa yīcā ñūtún, tǎnū tāhvī ji, cáchī.

¹⁴ De Cristo Jesús nī jīhī yā yīcā ñūtún cruz tácu quendōo ndetū nchivī ndácá nación sáhá yā. Chi tūhun jā ní nquee yuhú Yāa Dios jā quendōo ndetū Abraham, jīnū nūū ji. De súcuán de tú candíja ó jā ní nsáhá Yāa Dios jēhē ō, de nīhīn ō Espiritu Santo jā ní nquee yuhú yā jā quiji.

Sīquī ley jín sīquī contrato jā ní nquee yuhú yā

¹⁵ Hermano, ná cáhān ni iin tūhun nāsa sáhá ndá nchivī ñayívi: Tú iin tēe sáhá dē iin contrato á iin acta, de tú ja nī ncucutú jā ní nsáhá dē firmar, de mā cūú cā nacanī, de ni mā cūú jēcōsō cā.

¹⁶ De suni súcuán nī nsáhá Yāa Dios iin contrato jā ní nquee yuhú yā nūū Abraham jín tatā dē jā quiji. De nduú cáhān tutū ii sīquī cuāhā tatā dē, chi sa cáhān sīquī iin-ni tatā dē, de suu cúu Cristo.

¹⁷ Túsaá de tūhun jā cáhān ni yáhá cúu jā xihna cā nī nsáhá Yāa Dios iin contrato jín Abraham, suu jā quiji Cristo de scácu yā yóhó, de nī nsáhá cutú yā. Nūcuán de nī nchāha cūmī ciento ōcō ūxī cuīyā, de sá de nī jēhe yā ley nūū Moisés. De ley ñúcuán jā ní nquiiji cuéé cā, mā cūú nacanī contrato ñúcuán, ni mā cūú casī nūū tūhun jā ní nquee yuhú yā jā scácu yā yóhó.

¹⁸ Chi tú jā jín ley Moisés scácu yā nchivī, ñúcuán de nsūú sīquī contrato jā ní nquee yuhú yā cúu jā scácu yā ji. De nduú chi sa sīquī maá jā ní nquee yuhú yā nūū Abraham cúu jā ní scácu yā dē.

¹⁹ ¿Túsaá de nāsa jétíñú ley Moisés? Jétíñú chi nī jēhe yā cuéé cā tácu nastúu cuāchi ji. De nī ndacu tiñu maá-ni tiempo jāá ncháha ca quiiji Cristo, Yāa

jā cúu tatā jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā quiji. De tá nī jēhe Yāā Dios ley ñúcuán nūū nchivī, de nī ntají yā ndá ángel yā nī ncachī tūhun nūū Moisés, de Moisés nī nacachī nūū ji.

²⁰ De síin cúu tūhun jā ní nquee yuhú yā nūū Abraham jā quiji Cristo, chi mátúhún-ni yā nī nquee yuhú nūū dē, de nduú ní jíni ñúhún ni iin jā cāhān yúnúū yā nūū dē.

Sīquī nāsa jétíñú ley janahán

²¹ ¿Túsaá de á ndihi yáhá cāhān jā ley jā ní jēhe Yāā Dios nūū Moisés, sáhá jíyo jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā? Nduú cuitī jā súcuán. Chi tú ní jēhe Yāā Dios iin ley jā cutecū nchivī ní cání sáhá, ñúcuán de quendōo ndāā ji nūū yā sīquī jā squíncuu ji tiñu jā ndácu ley nícu.

²² De nduú chi yósō nūū tutū ī jā ndihi nchivī ñayīví, modo jā yíndasī ji vecāa chi yíhí ji chījin cuāchi. De súcuán cúu tácuā ndācá ji jā cándíja jā ní jīhī Jesucristo jēhē ji, nīhīn ji maá jā ní nquee yuhú yā nūū ji sīquī jā cándíja ji tūhun ñúcuán.

²³ Chi jondē ncháha ca quenda tūhun jā cándíja ó Cristo, de modo jā ní nchindasī ō nī nsáhá ley janahán, tácuā cundetú ó quīvī jā quiji Cristo, Yāā jā cándíja ó.

²⁴ Túsaá de ley nī ncuu iin jā jíto yóhó modo tá sáhá iin mozo jā jíto sūchí lúlí, de nī jetíñú jondē ncháha ca quiji Cristo, de sá de cándíja ó jā ní jīhī yā jēhē ō, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó.

²⁵ De mitan chi ja nī nquiji Cristo, Yāā jā cándíja ó, de nduú cā yíhí ó ndahá ley jā cúu tá cúu mozo jā jíto yóhó.

26 Chi ndiviī nū cúu sēhe Yāā Dios sīquī jā ní ncandíja nú Cristo Jesús.

27 Chi ndācá nú jā ní jenduté nú sīquī jā ní nguīvi nú ndahá Cristo, nī nsāhá yā jā ní nduu nú tá cúu nūú cúu maá yā.

28 De mitan chi nduú cā cúu nú ni nchivī hebreo ni nchivī griego, ni mozo jā ní jeen nchivī ni nchivī jā sátíñú cuenta maá, ní tēe ni ñahan. Chi iin-ni cā nī nduu ndá nú nūú Yāā Dios jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús.

29 De tú yíhí nú ndahá Cristo, túsaá de tatā Abraham cúu ndija ndá nú, de nīhīn nū maá tāhvī jā ní nquee yuhú yā.

4

1 Jā cāhān ni jīn ndá nú cúu yáhá: Iin sūchí jā xíí táhvī, vísō iin quīvī de nīhīn ndíhi ji jā névāha tatá ji, sochi tá lulí ji chi inuú-ni cúu ji jīn mozo.

2 Chi yíhí ji ndahá ndá mozo jā jító ji jīn jā jító ndatíñú ji, jondē tá quenda quīvī jā ní jani tatá ji, sá de nīhīn ji.

3 De saá-ni yóhó, chi jondē ncháha ca jīcūhun inī ō sīquī Cristo de nī ncuu ó tá cúu sūchí lulí, de nī nchīhi ó chījin ndācá jā tátúnī inī ñayíví.

4 De jondē tá nī nquenda quīvī jā ní jani Yāā Dios, de nī ntají yā Sēhe yā, nī ncacu yā chījin iin ñahan, de nī ncacu yā nūú nchivī hebreo jā yíhí chījin ley Moisés.

5 Súcuán nī ncacu yā tácu scácu yā yóhó jā má quīhi ó cā chījin ley, de tácu naquehen Yāā Dios yóhó jā cuu ó sēhe yā.

⁶ De sīquī jā cúu ndá nú sēhe yā, de nī ntají Yāa Dios Espírītu Sēhe yā jā ní nquīvi inī ánō ndá nú, de sáhá yā jā cāhān jee ndá nú: Tatá maá sá.

⁷ Tú súcuán de nduú cā cúu ndá nú tá cúu mozo, chi sēhe yā cúu nú. De sīquī jā cúu nú sēhe Yāa Dios, de nīhīn nū maá tāhvī jā ní nquee yuhú yā jā jín Cristo.

Jā nacani inī Pablo sīquī nchivī cándíja

⁸ Chi jondē saá, jondē tá ncháha ca jīcūhun inī nū nāsa Yāa cúu Yāa Dios, de nī ncuu ndá nú mozo nū ndācá jāá nsūú yāa ndāa cúu.

⁹ De mitan chi ja jínī ndá nú nāsa Yāa cúu yā, á vāha cā cāhān nī jā maá yā ja jínī yā ndóhó. ¿Túsaá de nājēhē cúu jā cúni ndá nú nandicó cóo nú jā nduu tucu nú mozo nū ndācá jā tátúnī inī ñayīvi jāá nduú níhīn tīnú cuitī?

¹⁰ Chi maá-ni jā nēe īi ndá nú quīvi jín yōō jín vico jín cuīyā.

¹¹ De yuhú nī jā sanaā de nduú ní jétíñú cuitī jā ní nacani nī tūhun nū ndá nú.

¹² Cāhān ndāhvī nī jín ndá nú hermano, jā cani inī nū tá cúu nū jāni inī maá nī jā nduú cā squíncuu nī costumbre nchivī hebreo. Chi nduhū nī nasáhá nī maá nī tá cúu ndá máá nú jāá nduú yíhí nú nū ley costumbre nchivī hebreo. De nduú nā cuá ní nsáhá nú jā cucuécá inī nī jondē saá.

¹³ Chi jínī ndá nú nāsa nī ncuu jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó nū nū jā xíhna ñúhún, chi sīquī jā ní ncuuhū ni cúu jā ní jencuīñī ni ñuū nū nī nacani nī tūhun.

¹⁴ De vísō tūndóhó nī ncuu jā ní ncuuhū ni, de nduú ní nsáhá jéhe inī ndá nú nū ni, de ni nduú ní ncúyichī inī nū nduhū. Chi sa nī jetáhvī ndá

nú nduhū modo iin ángel Yāa Dios, á modo maá Jesucristo.

15 ¿Túsaá de nājēhē cúu jāá nduú cā cúsiī inī ndá nú jíín nī mitan? Chi náhán nī jā vāha nī nsāhá ndá nú jā ní ntahúhvī inī nū jā cúhū tīnūú nī, de tú jā cuu de jondē tavā nū tīnūú vāha maá nú de taji nú nūcūhun tīnūú nī nícu.

16 De mitan ¿de á nī nduu nī enemigo nū sīquī jā cáchī ni maá-ni tūhun ndāā nū nū, á naá cúu?

17 De íyó tēe jā ndíhvī inī sīquī ndá nú, sochi nsūú jā quendōo vāha ánō nū, chi sa jā cúnī ndá dē nasāhá síín dē ndá nú jíín nduhū, tácuca cundihvī inī nū jā cúu maá dē.

18 De íyó vāha tú ndíhvī inī dē jēhē ndá nú, de tú jā quendōo vāha ánō nū cúu. Chi níni cánuú jā sāhá dē jā vāha ndá nú nícu, vísō ndēē ni jíín nú á nduú nī.

19 Ndá ndóhó sēhe mánī, jā síquī ndá nú cúu jā táhúhvī ndasí tucu inī ni, chi tá cúu iin ñahan jā scácu sēhe, súcuán ndóho nī jā jēhē nū. De suu cúu jā táhúhvī inī ni ndétu nī jondē ná ndúndaā ánō nū jā ndacu nú Cristo.

20 Nācā jā vāha de tú jā íyó nī jíín nú mitan ñúhún, tácuca cuu cāhān mánī ni jíín nú. De nduú cúcáhnú cuitī cā inī ni nāsa canī inī ni sīquī ndá nú.

Tūhun yátá sīquī Agar jíín Sara

21 Ndá ndóhó jā cúnī nū quihi nú chījin ley Moisés, cachī nūū ni: ¿A nduú ní jíini ndá nú nāsa cāhān ley ñúcuán?

22 Chi cāhān tutū īī jā Abraham nī īyo ūū sēhe yíí dē. De iin ji cúu sēhe Agar, ñahan cúu mozo vehe

dē. De incā ji cúu sēhe ñahan íyó libre, suu ñasíhí dē Sara jā ní ncuu ña ñahan númā.

²³ De sēhe ñahan cúu mozo, nī ncacu ji tá cúu nūū cácu ndá cā sūchí lúlí. De sēhe ñahan íyó libre, nī ncacu ji sīquī jā súcuán nī nquee yuhú Yāā Dios.

²⁴ De yáhá cúu iin tūhun yátá, chi ndúū ñahan ñúcuán cúu ña modo ndúū contrato jā ní nsāhá Yāā Dios jíin nchivī. Maá ñahan nání Agar, cúu ña tá cúu contrato ley jā vají jondē yucu Sinaí. De nchivī jā yíhí chījin contrato ley, cúu ji mozo nūū ley ñúcuán.

²⁵ Chi Agar cúu tá cúu ley jā ní jēhe Yāā Dios xīnī yucu Sinaí jā íyó jondē Arabia. De cúu ña modo Jerusalén, ciudad nchivī hebreo, jā íyó mitan, chi ndācá sēhe Jerusalén cúu ji mozo nūū ley ñúcuán.

²⁶ Sochi maá Jerusalén jā íyó andiví, chi sa íyó libre tá cúu nūū cúu Sara. De yóhó nchivī jā cándija, modo sēhe ñúcuán cúu ndācá ó, chi íyó libre ndācá ó nūū contrato ley.

²⁷ Chi súcuán yósō nūū tutū īī:

Ndóhó jā ní ncuu nú ñahan númā jāá nduú sēhe nú,
ná cúsiī inī nū.

Ndóhó jāá nduú ní ntéhdē chījin nú jā scácu nú, ná
cána jee nú jā cúsiī inī nū.

Chi coo cuāhā cā sēhe ndóhó jā ní ncuu nú ñahan
númā nsūú cā ñahan jā ní scácu sēhe.

Cáchī tutū.

²⁸ Hermano, sēhe Yāā Dios cúu ó, chi súcuán nī nquee yuhú yā nūū ō, tá cúu nūū ní nquee yuhú yā nūū Abraham jā coo sēhe dē Isaac.

²⁹ De jondē saá de incā sūchí jā ní ncacu tá cúu nūū cácu ndá cā nchivī, nī jinī ūhvī ji Isaac, sūchí jā ní ncacu nī nsāhá Espíritu Santo. De tá cúu nūū

ní ĩyo saá, suni súcuán jíńi ũhvī nchivī ndá sēhe Yāa Dios jondē mitan.

³⁰ ¿Sochi nāsa cáhān tutū ĩi? Tavā nū ñahan cúu mozo ná quíhīn ña jíń sēhe ña. Chi sēhe ñahan cúu mozo, mā níhīn jí tāhvī jí nūū sēhe ñahan libre, ncachī yā jíń Abraham.

³¹ Túsaá, hermano, nduú cúu ó tá cúu sēhe ñahan cúu mozo, chí tá cúu sēhe ñahan libre cúu ó.

5

Ná cuiñi ñihin ó jíń tūhun jā ní nsāhá libre yā yóhó

¹ De Cristo nī nsāhá libre yā yóhó jāá nduú cá yíhí ó chíjin ley Moisés. Túsaá de cuiñi ñihin ndá nú jíń tūhun jā ní nsāhá libre yā yóhó, de mā ndívi tucu nú cuu nú mozo nūū ley.

² Sāhá ndá nú cuenta, chí nduhū Pablo cáhān ní jíń nú jā tú squíncuu nú ley circuncidar, ñúcuán de nduú níhīn tíńú cuitī jā ní ncandíja nú jā ní jíhí Cristo jēhē nū.

³ De incā vuelta cáhān ñihin nī jíń ndá tēe jā ndúcú cuu circuncidar, jā tú súcuán de suni cánuú jā squíncuu dē ndivī cuitī cá tūhun jā cáhān ley Moisés.

⁴ Ndá ndóhó jā ndúcú nú quendōo ndāā nū jā squíncuu nú ley, túsaá de ja nī nsíāā nū Cristo. Ja nī sndóo nú tūhun jā ní sndáhvā yā cuāchi nú síquī jā ní ncundáhvī inī Yāa Dios ndóhó.

⁵ Sochi maá ó chí jíca ó jíń Espíritu Santo, de cándíja ó jā ní sndáhvā Yāa Dios cuāchi ó, de jā ñúcuán ñúhún inī ō jā quendōo ndāā ō quívi jā cuiñi ó nūū yā.

⁶ Chi ndācá ó jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús, vísō tú cúu ó circuncidar á nduú, de nduú nā cuá níhīn

tĩñú. Jā nĩhĩn tĩñú cúu jā candĩja ó jā sáhá yā jēhē ō. De ñúcuán sáhá jā cundáhví inĩ ō táhán ó.

⁷ Vāha nĩ nchandĩja ndá nú nĩcu. ¿De ní iin nĩ jasĩ jāá nduú cā jétáhví nú tũhun ndāā túsaá?

⁸ Tũhun jā ní scáhān ndá dē ndóhó, chi nduú vāji nũ maá Yāā jā ní ncana ndá ndóhó jā ní nquĩvi nú ndahá yā.

⁹ De mā náā inĩ ndá nú jā ndá tēe jā stáhví ndóhó, tũhun jā stéhēn dē cúu tá cúu levadura, chi vísō jacū-ni levadura, de ndāā ndihi ñujan sáhá.

¹⁰ Sochi cúcáhnú inĩ ni jā maá Jētohō ō sáhá yā jā má cándĩja ndá nú incā tũhun jā sīín cáhān. De maá Yāā Dios cuāha yā castigo ndá tēe jā sácā nuu xĩnĩ nũ, tú nā-ni tēe cúu dē.

¹¹ De nduhū, hermano, tú jā nácani cā ni tũhun jā cánuú sáhá circuncidar jondē mitan, de ndá táhán nĩ nchivĩ hebreo mā sáhá nāvāha ji nduhū nĩcu. Chi mā quítĩ inĩ ji jā nácani nĩ tũhun jā ní jĩhĩ Cristo yĩcā cruz, de tú suni nácani nĩ tũhun jā cánuú sáhá circuncidar nĩcu.

¹² De ndācā tēe jā sácā nuu xĩnĩ nũ sīquĩ tũhun ñúcuán, vāha cā ná quéhndē cā dē maá dē túsaá.

¹³ Chi ndá máá nú, hermano, nĩ ncana yā ndá nú tácuā coo libre nũ nũ ley ñúcuán. De vísō íyó libre ndá nú, de mā cānĩ inĩ nũ jā cuu quĩvi nú ndācā cuāchi jā cúu modo nēhén jā cúnĩ maá nú, chi sa sáhá nú maá nú mozo jā chindeé nú táhán nú sīquĩ jā cúndáhví inĩ nũ ji.

¹⁴ Chi ja nĩ squĩncuu nú ndihi ley de tú squĩncuu nú iin-ni tũhun jā ndācu tiñu yáhá: Cundáhví inĩ nũ táhán nú tá cúu nũ cúndáhví inĩ nũ maá nú, cáchĩ.

15 Sochi tú maá-ni jā nénda nú sīquī táhán nú jā cánāá nú, túsaá de coto má sáhá cā nū súcuán, chi súcuán de snāā táhán ndá nú.

Modo jā cúnī nchivī jāá nduú cándīja jíin modo jā sáhá Espíritu

16 Súcuán cáhān ni jíin ndá nú: Caca nú tá cúu nū cúnī maá Espíritu Santo, de ñúcuán de mā sáhá cā nū modo jā cúnī maá nú.

17 Chi ndācá jā cúnī maá ó, ñúcuán jāsī jā cúnī maá Espíritu. De jā cúnī Espíritu, suu jāsī nū modo nēhén jā cúnī maá ó. De jā ndūū yáhá chi jāsī nū táhán, de jā ñúcuán nduú cúu sáhá nú tiñu váha jā cúnī nū sáhá nú.

18 Sochi tú maá Espíritu stéhén nū nū, túsaá de nduú cā yíhí nú chījin ley janahán.

19 De íyó nijin ndācá tiñu jā sáhá nchivī jā jíca jíin modo nēhén maá, de yáhá cúu: Cásíquí ndéē táhán ji, sáhá ji tiñu téhén, sáhá nēhén ndasí ji,

20 chíñúhún ji ídolo, sáhá tásí ji, quítī inī ji nū táhán ji, cánāá ji, cúcuíñú inī ji. De ñamā quítī inī ji, de ndíhvī inī ji jā cúu maá ji-ni, de tétáhán ji sáhá síin ji maá ji.

21 De cúcuásún inī ji, jáhnī ji ndīyi, jíni ji, sáhá ji vico nēhén, jíin ndá cā jā súcuán. De cáhān nīhin nī jíin ndá nú, tá cúu nū ja nī ncāhān ni jíin nú saá, jā nchivī jā sáhá súcuán, mā níhīn táhvī ji quívi ji ñuū nū tátúnī Yāā Dios.

22 Sochi nchivī jā jíca jíin maá Espíritu Santo, ndācá tiñu yáhá sáhá yā jíin ji: Cúndáhvī inī ji táhán ji, cúsi inī ji, íyó ndéé íyó sī inī ji, íyó paciencia ji, mānī inī ji, váha inī ji, squíncuu váha ji,

²³ nduú sáhá ji jā cúñáhnú ji, de jásī ji jā cúnī maá ji. De nduú nā ley íyó jā cāhān cuāchi siquī nū de tú sáhá nú ndācá tiñu yáhá.

²⁴ De nchivī jā yíhí ndahá Cristo, chi tá cúu jā ní jahnī ji modo nēhén maá ji yīcā cruz, jondē jíin ndācá jā nēhén jā ndíyo inī ji de cútíndí ji.

²⁵ De jā súcuán nī jēhe maá Espíritu iin vida jeé nūū ō, de suni ná cáca ó jíin modo jā stéhēn Espíritu.

²⁶ De mā cúnduxí ó jā squítī inī ō táhán ó, de ni mā cúcuásún inī ō sīquī táhán ó.

6

Tūhun jā chindeé táhán ó

¹ Hermano, tú iin táhán nú nī nsáhá cuāchi, de ndá ndóhó jā jíca jíin Espíritu Santo nachuhun ichí nú ji. De jíin tūhun vitá cāhān ndá nú jíin ji, de suni coto nú maá nú jā má sáhá jíin nú jā quívi nú cuāchi.

² De chindeé nú ndá táhán nú tú nā cuá cúu jā ndóho ji, chi súcuán cúu jā squíncuu nú ley Cristo.

³ Chi tú iin nchivī jáni inī ji jā nchivī vāha cā cúu ji, vísō nsūú súcuán cúu, de stáhvī ji maá ji túsaá.

⁴ De tá iin iin nú coto túnī nū nāsa cáá tiñu sáhá nú. De tú vāha sáhá nú, ñúcuán de cuu cusī inī nū jíin jā sáhá maá nú, de nduú níni scáni táhán nú maá nú jíin táhán nú.

⁵ Chi tá iin iin ó cánuú jā squíncuu ó jíin tiñu jā ní jēhe yā nūū maá ó.

⁶ De ndá ndóhó jā scuáha tūhun vāha yā, chindeé nú ndá tēe jā stéhēn nūū nū jíin ndācá jā vāha jā névāha nú.

⁷ Mā stívī nú jā cani inī nū jā cuu sáhá nú cuāchi. Chi mā cūú sáhá catá nú nūū Yāā Dios jā cani inī

nū jāá nduú sáhá yā cuenta. Chi ndācá tú nāsa sáhá nchivī, suu ñúcuán nanihīn ji.

⁸ Chi nchivī jā sáhá jā cúnī modo nēhén maá ji, nanihīn ji jā tānū tāhvī ji sáhá modo nēhén maá ji. Sochi nchivī jā sáhá jā cúnī maá Espíritu Santo, chi nanihīn ji jā cutecū ji ní cání andiví sáhá Espíritu.

⁹ De mā cuítá ó jā sáhá ó ndá tiñu vāha túsaá, chi tá quenda maá quīvī de nanihīn ō, de tú mā cuítá ó.

¹⁰ Túsaá de ndācá vuelta jā cuu sáhá ó, de ná sáhá vāha ó jíin ndācá nchivī, de ndá hermano ō jā cándíja cúu jā cánuú cā.

Saludo jíin tūhun jā cáchī tūhun Pablo jā sándīhī

¹¹ Cūndēhé ndá nú jā náhnú letra téē nī cuēē nūū ndá nú, chi ndahá maá nī téē nī yáhá.

¹² De ndá téē jā sáhá fuerza dē ndá nú jā cuu nú circuncidar, sáhá dē sīquī jā cúnī dē jā cuetúhún nchivī dē. De sáhá dē tácuā mā cúnī ūhvī nchivī dē jā nácani dē tūhun jā ní jīhī Cristo jēhē ō.

¹³ De ni maá dē jā sáhá dē circuncidar, suni nduú squíncuu vāha dē ndīhi cā ley janahán. De cúnī dē jā cuu ndá nú circuncidar, tácuā cuu sáhá téyíí dē maá dē jā quehen nú tunī circuncidar sáhá dē.

¹⁴ Sochi nduhū chi nduú cúnī ni sáhá téyíí nī maá nī sīquī ni iin ñúcuán, chi mátúhún-ni sīquī jā ní jīhī Jētohō ō Jesucristo yīcā cruz. Chi sīquī ñúcuán cúu modo jā ní jīhī ni, chi nī nsíāā ni ndācá jā íyó inī ñayīví, de suni modo iin ndīyi cúu nī nūū ñayīví.

¹⁵ Chi tú yíhī ó ndahá Cristo Jesús, de nduú níhīn tīñú á cúu ó circuncidar á nduú. Chi jā níhīn tīñú cúu jā ní nsáhá jeé yā ánō ō.

¹⁶ De ñúhún inī ni jā ndācá nú jā jíca jíín modo yáhá, ná sáhá cā yā jā coo ndeé coo siī inī nū, de cundáhví inī yā ndóhó. De suni ñúhún inī ni jā súcuán sáhá yā jíín ndá cā ji jā cúu ndija ji nchivī jā cándíja Yāā Dios.

¹⁷ De mitan jíín ní cā jā cuáhān ō, cúnī ni jā má stáhān cā ni iin nchivī nduhū. Chi yiqui cúñu nī ndíso seña jā ní ntacuēhé nī nī ndoho nī jā cúu nī mozo maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸ Hermano, ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Jētohō ō Jesucristo jā váha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

Nuevo Testamento en mixteco de Ocotepec New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

copyright © 1977 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Ocotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Ocotepec [mie], Mexico

Copyright Information

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Ocotepec

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

61c6fffd-2562-5253-8242-3993f51527e9